

Корекція соціально-психологічних проблем розвитку готовності майбутніх лікарів до попередження конфліктів на заняттях з професійної іноземної мови

Lymar L.V. Correction of social-psychological problems of future doctors' readiness for preventing conflicts' development on Medical English classes / L.V. Lymar // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostiuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D.Maksymenko, L.A.Onufrieva. – Issue 28. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2015. – P. 295–305.

Л.В. Лимар. Корекція соціально-психологічних проблем розвитку готовності майбутніх лікарів до попередження конфліктів на заняттях з професійної іноземної мови. У результаті здійсненого аналізу літературних джерел і власного досвіду автора викладання в медичному ВНЗ визначено основні соціально-психологічні проблеми розвитку готовності студентів-медиків до попередження конфліктів та продуктивної взаємодії: несприятливого соціального «фону» професійної діяльності лікарів через втрату в суспільстві престижу професії медичного працівника (низьку офіційну заробітну плату медиків; зростання кадрового дефіциту; порушення доступності медичної допомоги для населення); кількісне перевантаження студентських груп (дефіцит індивідуальних контактів з викладачами, їх діалогу зі студентами на навчальних заняттях та у неформальній ситуації, без зворотного зв'язку і без обговорення проблеми в діалозі зі студентами); відсутність проведення активного соціально-психологічного навчання. Визначено, що у межах саме соціально-психологічного навчання є можливим формування уявлень студентів-медиків про себе як рівноправних суб'єктів взаємодії в діаді «лікар-пацієнт», розвиток умінь і навичок, а також особистісних якостей, необхідних майбутнім лікарям для конструктивної взаємодії з пацієнтом. Автором запропоновано на заняттях з іноземної мови, які несуть переважно комунікативний характер, організовувати взаємодію студентів з елементами соціально-психологічного навчання та розвитку основних компонентів структури готовності до попередження конфліктів і безконфліктної взаємодії (мотиваційного, когнітивного, конативного, емоційного, комунікативного, тощо). У статті наведено приклади викладання професійно спрямованої іноземної мови, взаємодії студен-

тів та виконання психологічних вправ на заняттях, із поясненням, до якого компонента відноситься кожне завдання.

Ключові слова: соціально-психологічні проблеми, готовність, попередження конфліктів, студенти-медики, заняття з іноземної мови, корекція.

Л.В. Лымарь. **Коррекция социально-психологических проблем развития готовности будущих врачей к предупреждению конфликтов на занятиях профессионального иностранного языка.** В результате проведённого анализа литературных источников и собственного опыта автора преподавания в медицинском вузе определены основные социально-психологические проблемы развития готовности студентов-медиков к предупреждению конфликтов и продуктивному взаимодействию: неблагоприятный социальный фон профессиональной деятельности врачей вследствие потери престижности профессии медика (низкой заработной платы медиков; роста кадрового дефицита, недоступности медицинской помощи населению); количественная перезагруженность студенческих групп (дефицит индивидуальных контактов с преподавателями, их диалога со студентами на занятиях и при неформальном общении, отсутствие обратной связи, обсуждения проблем в диалоге со студентами); отсутствие проведения активного социально-психологического обучения. Определено, что именно в рамках социально-психологического обучения возможно формирование представлений студентов-медиков про себя как про равноправных субъектов взаимодействия в диаде «врач-пациент», развитие умений и навыков, а также личностных качеств, необходимых для конструктивного взаимодействия с пациентами. Автором предложено на занятиях иностранного языка, не сущих преимущественно коммуникативный характер, организовать взаимодействие студентов с элементами социально-психологического обучения и развития основных компонентов структуры готовности к предупреждению конфликтов и бесконфликтному взаимодействию (мотивационного, когнитивного, эмоционального, конативного, коммуникативного компонентов). Автором определены типы упражнений на развитие готовности к бесконфликтному взаимодействию и объяснены варианты применения определённых упражнений на занятиях по профессиональному иностранному языку.

Ключевые слова: социально-психологические проблемы, готовность, предупреждение конфликтов, студенты-медики, занятия по иностранному языку, коррекция, компонент.

Постановка проблеми. Високі вимоги відповідності української системи вищої освіти обумовлюють необхідність не тільки навчання студентів у стінах вищого навчального закладу професійних знань, умінь та навичок, проте виховання професійно необхідних якостей і професійної культури, яке повинно здійснюватись на всіх заняттях. Комунікативна спрямованість занять з професійної

іноземної мови та постійна взаємодія на них студентів між собою та з викладачем сприяє розвитку різноманітних характеристик, зокрема готовності студентів до попередження конфліктів. У контексті професії майбутнього медика дана проблема є особливо актуальною, адже спрямованість лікаря на попередження конфлікту, та продуктивне його розв'язання при виникненні є необхідними умовами проведення успішного лікування. Водночас, незважаючи на декларацію партнерських відносин при міжособистісній взаємодії «лікар – пацієнт», ми вважаємо, що саме лікар несе повну відповідальність за розвиток взаємодії, а, отже, повинен сприяти попередженню конфліктів чи їх продуктивному розв'язанню. Дослідження проблем розвитку такої готовності при навчанні медиків у ВНЗ може прояснити вади освітнього середовища, а їх корекція на різних заняттях гуманітарного циклу, зокрема іноземній мові, сприятиме підвищенню статусу майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень. Щодо психологічної готовності майбутніх лікарів до професійної діяльності, то, на думку багатьох науковців [2, 3, 6, 8], вона є важливим фактором, здатним значно підвищити ефективність процесу лікування. Для ефективного виконання професійних обов'язків лікар мусить мати не лише кваліфікацію і досвід, але й певні особистісні характеристики, які сприяють свідомому та відповідальному ставленню до діяльності, встановленню гуманних стосунків із пацієнтами тощо.

Безпосередньо питання розвитку готовності фахівців до конструктивної взаємодії в умовах конфлікту вивчали Є.О. Варлакова, І.В. Ващенко, М.В. Войтович, Т.М. Дзюба [6], Л.М. Карамушка [6], Б. І. Хасан та ін. Окремі аспекти питання психологічної готовності лікарів до професійної діяльності, аналіз їхніх професійно важливих якостей у контексті зазначеної проблеми розглядали такі вчені, як О.Ф. Бондаренко [1], С.Д. Максименко [9], Н.Ю. Максимова [9] та ін.; питання формування готовності медичних кадрів до окремих аспектів професійної діяльності – А.С. Борисюк [2], І.С. Вітенко [4], Н.А. Магазаник [8], В.О. Ташликов [12] та ін.

Слід зазначити, що науковцями виокремлено декілька складових готовності до певного виду діяльності. Так, зокрема, відомі дослідники феномена готовності М.І. Дьяченко, Л.А. Кандилович [5] виокремлюють у її структурі наступні складові: позитивне ставлення до певного виду діяльності; риси характеру, здібності, знання, вміння, навички, необхідні для успішного виконання діяльності; професійно значущі особливості перебігу емоційних, вольових та інших психічних процесів.

Відповідно до цього, а також у розвиток поглядів дослідників на складові готовності особистості до попередження конфліктів у контексті наповнення їх з урахуванням специфічного змісту взаємодії лікаря з пацієнтом (І. В. Ващенко [3], Є. О. Варлакова, Л. М. Карамушка [6] та ін.), у структурі психологічної готовності майбутніх медиків до попередження міжособистісних конфліктів з пацієнтами можна виокремити особистісну та інструментальну складові і, відповідно, мотиваційно-ціннісний, емоційний, комунікативний, когнітивний, конативний компоненти.

Мета статті – визначити та проаналізувати основні соціально-психологічні проблеми розвитку готовності майбутніх медиків та надати можливі шляхи розв’язання даних проблем при викладанні гуманітарних дисциплін, зокрема іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Аналіз літературних джерел і власний досвід автора викладання у медичному ВНЗ допоміг визначити наступну низку соціально-психологічних проблем, що виникають у процесі навчання майбутніх лікарів у ВНЗ.

Щодо *соціально-психологічних проблем* розвитку готовності майбутніх лікарів до попередження конфліктів з пацієнтами слід насамперед відзначити *несприятливий соціальний «фон» професійної діяльності лікарів* через втрату в суспільстві та особливо серед молоді, престижу професії медичного працівника, низьку заробітну плату медиків; зростання кадрового дефіциту; порушення доступності медичної допомоги для населення [9], що зумовлює недостатній «іміджевий» потенціал опанування професією лікаря загалом і розвитку готовності до попередження конфліктів з пацієнтами, зокрема. Також можна вказати на кількісне перевантаження студентських груп, що зумовлює дефіцит індивідуальних контактів з викладачами, їх діалогу зі студентами на навчальних заняттях та у неформальній ситуації, коли головна перевага навчання у ВНЗ – фундаментальний підхід до навчання обертається, з іншого боку, «сухими знаннями», які лектор повідомляє студентам без зворотного зв’язку і без обговорення проблеми в діалозі зі студентами, і не може *забезпечити належний соціально-психологічний клімат у групах*, наслідком чого є відсутність оптимальних етичних умов для розвитку особистості [10]. Крім того, слід урахувати, що важливим соціально-психологічним механізмом розвитку такої готовності є *наслідування* відповідних зразків поведінки референтних для студентів викладачів-лікарів [6, с. 30].

Натомість, результати дослідження та аналіз практики викладання у вищій школі свідчить про *неготовність частини*

викладачів подавати зразки конструктивної поведінки у конфліктних ситуаціях через «емоційне вигорання», професійні деформації особистості, комунікативну інтолерантність. Тим самим актуалізується необхідність створення сприятливого соціально-психологічного «фону» безпосередньо в медичному ВНЗ через організацію конструктивної взаємодії студентів-медиків, підтримки та взаємоповаги в студентській групі та у діалогічній взаємодії з викладачами у процесі навчання у ВНЗ.

О.Ф. Бондаренко вважає неможливою і, навіть, некоректною побудову теоретичної моделі підготовки будь-якого спеціаліста без урахування специфічних особливостей його професії [1]. Відповідно до специфіки майбутньої спеціальності у соціально-психологічну підготовку студентів необхідно включати програми, спрямовані на розв'язання таких завдань. О.М. Кобзар наголошує на необхідності формування трьох основних компонентів випускника протягом його навчання у медичному ВНЗ [7]: професійної характеристики особистості майбутнього лікаря; системи професійних навичок та вмінь, необхідних для здійснення лікарської діяльності, для роботи з особистістю пацієнта та його оточенням тощо; світоглядної підготовки до роботи з особистістю пацієнта та взаємодії з його оточенням.

І. С. Вітенком розроблено інтегральну модель формування особистості спеціаліста-медика – трикомпонентне утворення, що містить: професійну підготовку, психологічну підготовку, самостійну професійну діяльність; етико-деонтологічну підготовку, здатність до розуміння психологічного стану хворого, самосвідомість спеціаліста; світогляд, стиль діяльності, особистісні якості лікаря та готовність до їх розвитку [4]. За умов сформованості даних показників формується готовність майбутнього лікаря до ефективної взаємодії.

Крім того, йдеться про *дефіцит активних форм навчання, які забезпечують набуття досвіду застосування теоретичних знань до вирішення професійних задач*, коли, відмічаючи високий рівень базової теоретичної освіти, студенти вважають серйозним недоліком навчання практичну підготовку «біля ліжка хворого» [4], оскільки їм часто не надається можливість набуття досвіду самостійного вирішення реальних професійних задач і відповідно набуття досвід застосування отриманих знань на практиці. Особливо гостро щодо забезпечення готовності майбутніх лікарів до попередження конфліктів з пацієнтами відчувається відсутність *активного соціально-психологічного навчання*, без залучення якого розвиток готовності лікарів до попередження конфліктів з пацієнтами уявляється досить проблемною.

Попри всі переваги навчання за кредитно-модульною системою вагомим її недоліком в українських медичних ВНЗ є *розвиток «оцінної мотивації»*, опанування навчальних дисциплін на теоретичному рівні, прагнення набрати якомога більше балів за теоретичні знання [4], що також негативно позначається на розвитку навичок взаємодії з пацієнтом навіть з власне професійних питань, не говорячи вже про навички попередження конфліктів. Відповідно актуалізується необхідність *забезпечення спеціально організованих соціальних впливів суб'єктів навчального процесу, що сприяють розвитку ціннісного ставлення майбутніх лікарів до попередження конфліктів з пацієнтами*, гармонійному поєднанню внутрішньої та зовнішньої мотивації професійної діяльності в контексті зазначеної теми. Безпосередньо щодо *розвитку готовності медичних працівників до попередження конфліктів із пацієнтами* слід зазначити, що вона частково здійснюється у межах викладання наступних курсів: *основного* – «загальна психологія», «медична психологія» та *курсів за вибором*: «медична деонтологія», «психологія спілкування» та «психологія конфлікту», в яких розглядаються особливості професійного спілкування з пацієнтами. Загальна кількість годин, відведена на кожний із курсів, варіює від 24 до 48 годин, що включає в собі як лекційні, так і практичні навички. Власне попередженню конфліктів приділено 2-3 академічні години в структурі даних спецкурсів. Тому ще однією важливою умовою розвитку зазначеного виду готовності є *включення до змісту підготовки майбутніх лікарів знань щодо сутності та складових готовності до попередження конфліктів з пацієнтами та соціально-психологічних умов її розвитку*.

Розвиток *мотиваційно-ціннісного компонента готовності* здійснюється в українських медичних ВНЗ частково при викладанні предмета «Деонтологія», метою вивчення якого є формування у студентів поняття про необхідність альтруїстичної взаємодії з пацієнтом. Проте, здебільшого, розкриття поняття обмежується більше розвитком когнітивної сфери студентів, коли їм на теоретичному рівні пояснюється, що лікар повинен взаємодіяти з пацієнтом з альтруїстичною мотивацією. Вважаємо за можливе розвивати мотиваційно-ціннісний компонент готовності на заняттях з іноземної мови, проводячи різні психодіагностичні тести іноземною, обговорюючи результати, розв'язуючи кейси, спрямовані на розвиток даного компоненту, проводячи ділові ігри іноземною мовою. Автором зокрема було проведено ділову гру «Хто отримає навчальне місце в універси-

теті». Плдано кандидатури 5 абітурієнтів з різною мотивацією (лікувати, відмінник, який боїться крові, знайти вакцину проти СНІДу, очолити власну клініку, вступити аби довести батькам, що ті помиляються), студентам було запропоновано обговорити, кому з них вони би надали перевагу.

Розвиток *когнітивного та конативного компонентів* готовності майбутніх лікарів також певною мірою забезпечується у процесі вивчення спецкурсів «Деонтологія», «Психологія спілкування». Сюди відносяться такі вміння та навички, налагодження контактів з конфліктними пацієнтами; уміння застосовувати тактики конструктивної поведінки в конфліктних ситуаціях та ін. Водночас, зрозуміло, що власне формування вмінь та навичок потребує значного практичного опрацювання, що неможливо при вивченні теми протягом 2-4 годин. Проводячи вправи тренінгу на заняттях іноземної мови, можна забезпечити *рефлексивний аналіз особливостей взаємодії з пацієнтом та іншими людьми з метою розвитку здатності до саморегуляції емоційних переживань у процесі попередження конфліктів*.

Комунікативний та емоційний компоненти готовності частково формуються у студентів протягом вивчення вищезгаданих курсів «Психологія спілкування», «Деонтологія», «Медична психологія», проте потребують постійного практичного вдосконалення протягом вирішення проблемних ситуацій практичного характеру, а також проведення активного соціально-психологічного навчання, яке на даний момент у підготовці майбутніх лікарів практично відсутнє. Саме в межах такого навчання є можливим *формування уявлень студентів-медиків про себе як рівноправних суб'єктів взаємодії в діаді «лікар-пацієнт», розвиток умінь і навичок, а також особистісних якостей, необхідних майбутнім лікарям для конструктивної взаємодії з пацієнтом*. І саме на заняттях з іноземної мови, які несуть переважно комунікативний характер, можна організовувати таку взаємодію. Автором була проведена наступна вправа на розвиток комунікативного компонента: Ви – лікар. Повідомте пацієнтові, що йому залишилося жити тиждень. Знайдіть 10 способів сповістити про це англійською мовою».

Отже, проведений аналіз свідчить, що в процесі підготовки майбутніх лікарів у ВНЗ недостатньою мірою враховано необхідність розвитку готовності фахівців до попередження конфліктів з пацієнтами і забезпечено відповідні *соціально-психологічні умови*. Йдеться про необхідність організації конструктивної взаємодії студентів-медиків, ініціювання відносин підтримки

та взаємоповаги в студентській групі та у взаємодії з викладачами у процесі навчання у ВНЗ; включення до змісту підготовки майбутніх лікарів знань щодо сутності та складових готовності до попередження конфліктів з пацієнтами та соціально-психологічних умов її розвитку; розвиток умінь і навичок, а також особистісних якостей (насамперед, емпатії, комунікативної толерантності, комунікативного настановлення), необхідних майбутнім лікарям для конструктивної взаємодії з пацієнтом та ін. Відсутність вищезазначених соціально-психологічних умов у процесі підготовки майбутніх лікарів може негативно позначитися на рівні їх готовності до конструктивної взаємодії з пацієнтом, здатності до попередження деструктивних конфліктів у процесі його лікування.

Висновки. Проведене дослідження літературних джерел та власний досвід автора статті викладання у медичному ВНЗ сприяли визначенню основних соціально-психологічних проблем розвитку готовності студентів-медиків до попередження конфліктів та продуктивної взаємодії: *несприятливого соціального «фону» професійної діяльності лікарів* унаслідок втрати в суспільстві престижу професії медичного працівника (низьку офіційну заробітну плату медиків; зростання кадрового дефіциту; порушення доступності медичної допомоги для населення); кількісне перевантаження студентських груп (дефіцит індивідуальних контактів з викладачами, їх діалогу зі студентами на навчальних заняттях та у неформальній ситуації, без зворотного зв'язку і без обговорення проблеми в діалозі зі студентами); відсутність проведення активного соціально-психологічного навчання. Було визначено, що в межах саме соціально-психологічного навчання є можливим формування уявлень студентів-медиків про себе як рівноправних суб'єктів взаємодії в діаді «лікар-пацієнт», розвиток умінь і навичок, а також особистісних якостей, необхідних майбутнім лікарям для конструктивної взаємодії з пацієнтом. Автором було запропоновано на заняттях з іноземної мови, які несуть переважно комунікативний характер, організовувати взаємодію студентів з елементами соціально-психологічного навчання та розвитку основних компонентів структури готовності до попередження конфліктів і безконфліктної взаємодії (мотиваційного, емоційного, комунікативного, тощо). Автор вважає перспективним організацію та проведення інтегрованих занять із професійної іноземної мови з елементами соціально-психологічного тренінгу, а також дослідження ефективності останнього.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. Ф. Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми професійної підготовки психологів-практиків / О. Ф. Бондаренко // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 8–11.
2. Борисюк А. С. Прогностична модель професійної підготовки лікаря-психолога / А. С. Борисюк // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. – К. : Міленіум, 2003. – Т. I, ч. 10. – С. 75–77.
3. Ващенко І. В. Конфлікти : сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ : монографія / Ірина Володимирівна Ващенко. – Х. : ОВС, 2002. – 256 с.
4. Вітенко І. С. Особливості сучасної психологічної підготовки лікарів в Україні / І. С. Вітенко // Актуальні проблеми післядипломної підготовки лікарів : тези доп. – К. [Б. в.], 1994. – С. 23–24.
5. Дьяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Мн. : Изд-во БГУ, 1976. – 165 с.
6. Карамушка Л. М. Психологія управління конфліктами в організації (на матеріалі освітніх організацій) : монографія / Л. М. Карамушка, Т. М. Дзюба. – К. : Наук. світ, 2009. – 268 с.
7. Кобзар О. Б. Система навчального процесу в медичному вузі / О. Б. Кобзар. – К. : СТИЛОС, 1997. – 242 с.
8. Магазаник Н. А. Искусство общения с больными / Н. А. Магазаник. – М. : Медицина, 1991. – 112 с.
9. Максименко С. Д. Синдром емоційного та професійного вигорання у лікарів / С. Д. Максименко, Н. Ю. Максимова // Здоров'я України : медична газета (спеціалізоване видання для лікарів). – 2007 – № 23 / 1. – 68 с.
10. Пасічник І. П. Проблеми формування професійного іміджу майбутнього лікаря / І. П. Пасічник // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах України на новому етапі : матеріали X ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 18-19 квітня 2013 р. – Тернопіль, 2013. – Ч. 2. – С. 611-613.
11. Скок А. Г. Комунікативна толерантність викладача вищого навчального закладу / А. Г. Скок // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамуш-

ки. – К. : Інститут психології ім. Г. С. Костюка, 2005. – Т. 1., Ч. 15. – С. 113–117.

12. Ташлыков В. А. Психология лечебного процесса / В. А. Ташлыков. – М. : Медицина, 1984. – 191 с.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Bondarenko O. F. Psihologichni osoblivosti suchasnoï students'koï molodi ta problemi profesijnoï pidgotovki psihologiv-praktikiv / O. F. Bondarenko // Praktichna psihologija ta social'na robota. – 2003. – № 4. – S. 8–11.
2. Borisjuk A. S. Prognostichna model' profesijnoï pidgotovki likarja-psihologa / A. S. Borisjuk // Aktual'ni problemi psihologii : zb. nauk. prac' Institutu psihologii im. G. S. Kostjuka APN Ukraïni / za red. S. D. Maksimenka, L. M. Karamushki. – K. : Milenium, 2003. – T. I, ch. 10. – S. 75–77.
3. Vashhenko I. V. Konflikty : suchasnij stan, problemi ta naprjamki ih virishennja v organah vnutrishnih sprav : monografija / Irina Volodimirivna Vashhenko. – H. : OVS, 2002. – 256 s.
4. Vitenko I. S. Osoblivosti suchasnoï psihologichnoï pidgotovki likariv v Ukraïni / I. S. Vitenko // Aktual'ni problemi pisljadiplomnoï pidgotovki likariv : tezi dop. – K. : [B. v.], 1994. – S. 23–24.
5. D'jachenko M. I. Psihologicheskie problemy gotovnosti k dejatel'nosti / M. I. D'jachenko, L. A. Kandybovich. – Mn. : Izd-vo BGU, 1976. – 165 s.
6. Karamushka L. M. Psihologija upravlinnja konfliktami v organizacii (na materialii osvithnih organizacij) : monografija / L. M. Karamushka, T. M. Dzjuba. – K. : Nauk. svit, 2009. – 268 s.
7. Kobzar O. B. Sistema navchal'nogo procesu v medichnomu vuzi / O. B. Kobzar. – K. : STILOS, 1997. – 242 s.
8. Magazanik N. A. Iskustvo obshhenija s bol'nymi / N. A. Magazanik. – M. : Medicina, 1991. – 112 s.
9. Maksimenko S. D. Sindrom emocijnogo ta profesijnogo vigorannja u likariv / S. D. Maksimenko, N. Ju. Maksimova // Zdorov'ja Ukraïni : medichna gazeta (specializovane vidannja dlja likariv). – 2007 – № 23 / 1. – 68 s.
10. Pasichnik I. P. Problemi formuvannja profesijnogo imidzhu majbutn'ogo likarja / I. P. Pasichnik // Kreditno-modul'na sistema organizacii navchal'nogo procesu u vishhjih medichnih (farmacevtichnyn) navchal'nih zakladah Ukraïni na novomu etapi : materialii H juvilejnoï Vseukraïns'koï navchal'no-naukovoï

- konferencii z mizhnarodnoju uchastju. – Ternopil', 18-19 kvitnja 2013 r. / TDMU. – Ternopil', 2013. – Ch. 2. – S. 611-613.
11. Skok A. G. Komunikativna tolerantnist' vkladacha vishhogo navchal'nogo zakladu // Aktual'ni problemi psihologii : zb. nauk. pr. Institutu psihologii imeni G. S. Kostjuka APN Ukraïni / za red. S. D. Maksimenka, L. M. Karamushki. – K. : Institut psihologii im. G. S. Kostjuka, 2005. – T. 1., Ch. 15. – S. 113–117.
  12. Tashlykov V. A. Psihologija lechebnogo processa / V. A. Tashlykov. – M. : Medicina, 1984. – 191 s.

L.V. Lymar. Correction of social-psychological problems of future doctors' readiness for preventing conflicts' development on Medical English classes. The analysis of literature and personal author's experience of teaching in a Medical School provided for the detection of main social-psychological problems of future doctors' readiness for preventing conflicts and productive interaction development: unfavorable social perception of the medical career due to the loss of medical worker image (low official salary of the medical staff, increased deficiency of physicians, unavailable or poorly available medical service for the population); quantitative overload of the students' groups (deficiency of individual contacts with tutors, loss of dialogue with them, absence of the feedback, absent discussions of the problems). Absent social-psychological teaching was detected as the main problem of educational process in Medical Schools. The author has detected that it is in the very social-psychological teaching that the student may develop notion of equal interaction between the doctor and patient and perceive themselves as the equal subjects of the interaction. The author defines that the productive non-conflicts interaction is especially important for good quality of the doctor's professional activity outcome, and the communicative character of Medical Foreign Language classes stipulates for this feature development. The development of the abilities and skills required for such productive interaction is possible to be provided during the educational process. The author has proposed to organize interaction of the students with social-psychological teaching items on Medical English classes, as they are based on communicative interaction. The development of main structural components of the readiness for preventing conflicts and productive interaction (motivation component, cognitive component, conative component, emotional component, communicative component) may prove to be effective on the Medical English classes. The article contains description of various psychological drills used to develop various components of readiness for preventing conflicts and their use on Medical English classes.

Key words: social-psychological problems, readiness, preventing conflicts, medical students, medical English, correction.

Received January 12, 2015

Revised January 23, 2015

Accepted February 11, 2015